

พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล (Digital Government Act.)

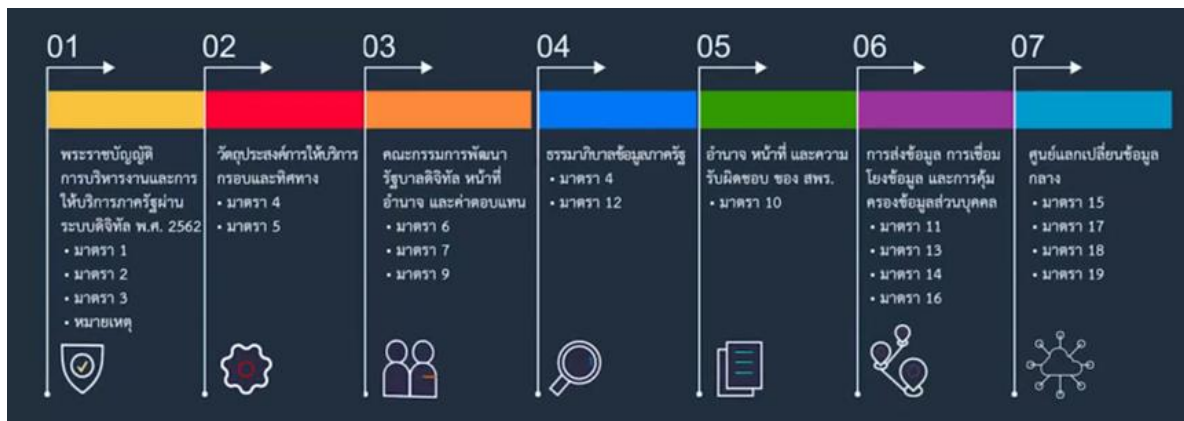
โดย นางสาวรวิศตี ชัยยะ
นักวิชาการแผนที่ภาพถ่ายปฏิบัติการ

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล
๒. เพื่อให้สามารถนำความรู้เกี่ยวกับ พ.ร.บ.การบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล ไปประยุกต์ใช้ในการทำงานได้

สรุปเนื้อหา

๑. พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. ๒๕๖๒ ประกอบด้วย ๒๐ มาตรา ซึ่งแบ่งได้เป็น



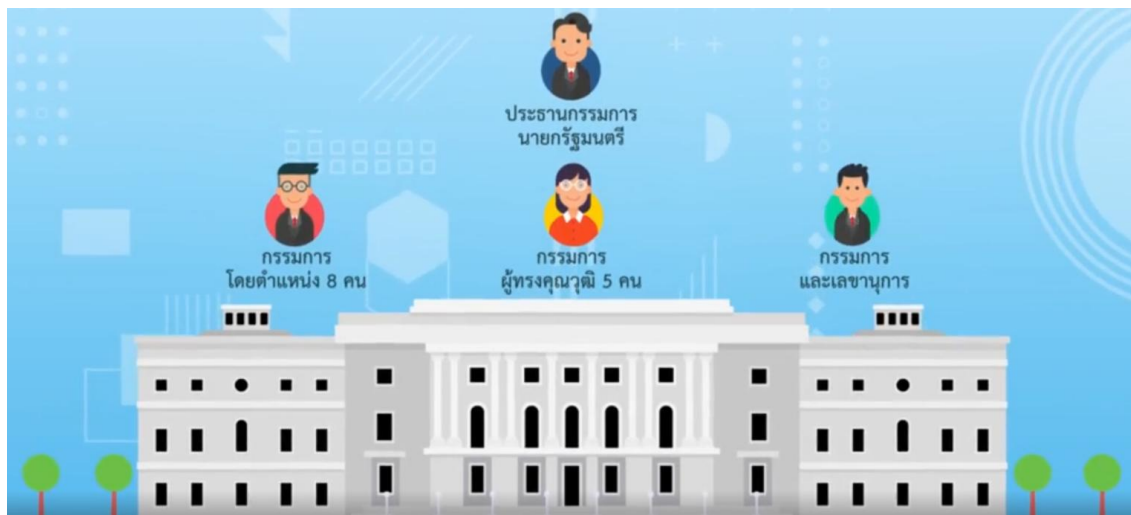
คำนิยามที่ควรรู้จัก

๑. ดิจิทัล หมายถึงการนำเทคโนโลยี ๐ และ ๑ หรือสัญลักษณ์อื่นมาแทนค่าในการพัฒนาระบบ
๒. รัฐบาลดิจิทัล หมายถึง การนำเทคโนโลยีดิจิทัล มาใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารงาน การให้บริการ การบูรณาการข้อมูลของภาครัฐ
๓. หน่วยงานของรัฐ เช่น ราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ เป็นต้น
๔. สำนักงาน หมายถึง สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล หรือ สพร.

๒. วัตถุประสงค์ กรอบ และทิศทาง

พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล กำหนดให้หน่วยงานรัฐ จัดการบริหารงานและบริการสาธารณะในรูปแบบดิจิทัล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริการประชาชนและการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ โดยเน้นการบูรณาการข้อมูลและความมั่นคงปลอดภัยของระบบดิจิทัล พร้อมทั้งสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน. นอกจากนี้ยังมีการพัฒนามาตรฐานและวิธีการที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล และเปิดเผยข้อมูลที่มีประโยชน์แก่ประชาชน. อีกทั้งยังมีการกำหนดให้มีแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลเพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาระบบดิจิทัลในภาครัฐ และสร้างความสอดคล้องในการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ โดยแผนนี้ต้องเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนระดับชาติ และหน่วยงานรัฐต้องปฏิบัติตามแผนและปรับปรุงแผนงานให้สอดคล้องกับแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

๓. คณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล หน้าที่ อำนาจ และค่าตอบแทน



คณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลมียุทธศาสตร์ที่มีรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ และมีกรรมการ โดยตำแหน่ง ๘ คน พร้อมกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ๕ คน และกรรมการและเลขาธิการ ๑ คน โดยมีหน้าที่เสนอ นโยบายและแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลต่อคณะรัฐมนตรี, จัดทำธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ, กำหนดมาตรฐาน ระบบดิจิทัล, พัฒนาศักยภาพบุคลากรภาครัฐ, และเสนอแนะการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ คณะกรรมการยังมีอำนาจในการกำกับและติดตามการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ, ควบคุมการดำเนินงาน ศูนย์ข้อมูลกลาง, ออกระเบียบเพื่อการปฏิบัติตาม, และปฏิบัติหน้าที่ตามที่นายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรี มอบหมาย. นอกจากนี้ คณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลอาจแต่งตั้งอนุกรรมการหรือบุคคลใด ๆ ปฏิบัติการ ตามที่มอบหมาย โดยประธานกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล กรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล หรืออนุกรรมการ และบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งจะได้รับเบี้ยประชุมหรือค่าตอบแทนตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

๔. ธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก ๕ ประการ ดังนี้

๑. กำหนดสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบในการบริหารจัดการข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐ
๒. มีระบบจัดการข้อมูลครบถ้วนตั้งแต่การจัดเก็บ การใช้ การเปิดเผย และการทำลายข้อมูล
๓. ควบคุมและพัฒนาคุณภาพข้อมูลให้ถูกต้อง ครบถ้วน และทันสมัย
๔. กำหนดนโยบายการเข้าถึงข้อมูลและการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล
๕. จัดทำคำอธิบายชุดข้อมูลภาครัฐให้ชัดเจนเกี่ยวกับโครงสร้างและสิทธิในการเข้าถึงข้อมูล

๕. อำนาจ หน้าที่ และความรับผิดชอบของ สพร.

ตามพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล กำหนดให้สำนักงาน ทำหน้าที่อำนวยความสะดวกและสนับสนุนการปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลมอบหมาย รวมถึง รับผิดชอบงานธุรการและวิชาการของคณะกรรมการ โดยสำนักงานต้องดำเนินการดังนี้:

๑. จัดทำร่างแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลและร่างมาตรฐาน เสนอคณะกรรมการ
๒. ประสานงานและให้ความช่วยเหลือหน่วยงานภาครัฐในการดำเนินการตามแผนและมาตรฐาน
๓. สืบค้น เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์และวิจัย เพื่อจัดทำตัวชี้วัดและดัชนีสนับสนุนการพัฒนา
๔. ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลและแผนปฏิบัติการของ หน่วยงาน

๕. สนับสนุนการเชื่อมโยงบริการดิจิทัลของหน่วยงานให้เกิดบริการสาธารณะแบบเบ็ดเสร็จเพื่ออำนวยความสะดวก
๖. ส่งเสริมการให้บริการวิชาการและความรู้ด้านระบบดิจิทัลเพื่อยกระดับทักษะเจ้าหน้าที่ภาครัฐ
๗. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะรัฐมนตรีและคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลกำหนด

๖. การส่งข้อมูล การเชื่อมโยงข้อมูล และการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

ในการบริหารงานภาครัฐผ่านช่องทางดิจิทัล หน่วยงานรัฐมีความสามารถในการส่งข้อมูลหรือสำเนาเอกสารผ่านช่องทางดิจิทัลเพื่อใช้ในการพิจารณาตามกฎหมาย โดยไม่สามารถเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจากประชาชน เว้นแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้ ในกรณีของการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลดิจิทัล หน่วยงานต่างๆ จะต้องสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลกันตามที่หน่วยงานอื่นร้องขอ เพื่อให้เกิดการบูรณาการและทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

การใช้งานข้อมูลดิจิทัลที่ได้รับจากหน่วยงานอื่นนั้น หน่วยงานที่รับข้อมูลต้องนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์ของตนเท่านั้น และต้องดูแลรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูล ไม่ให้มีการเปิดเผยหรือโอนข้อมูลไปยังบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องหรือละเมิดสิทธิ โดยข้อมูลส่วนบุคคลก็สามารถเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐได้ตามความจำเป็น เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการภายใต้กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่มีอยู่

๗. ศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกลาง

ศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกลางได้รับการกำหนดให้เป็นกลไกสำคัญในการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลดิจิทัลระหว่างหน่วยงานภาครัฐ โดยมีบทบาทในการกำหนดนโยบายและมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้สามารถดำเนินการได้อย่างราบรื่น นอกจากนี้ยังต้องจัดทำคำอธิบายชุดข้อมูลดิจิทัลของภาครัฐเพื่อให้ข้อมูลเหล่านั้นเป็นที่เข้าใจและสามารถใช้งานได้ง่าย



ในระยะเริ่มต้น สำนักงานจะรับผิดชอบในการดำเนินการจัดตั้งศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกลางแบบชั่วคราว ซึ่งระยะเวลาดำเนินการนี้จะไม่เกินสองปี และเมื่อครบระยะเวลาดังกล่าว คณะกรรมการจะทำการพิจารณาความเหมาะสมของการดำเนินการศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกลาง พร้อมทั้งเสนอแนวทางการโอนภารกิจและทรัพย์สินไปยังหน่วยงานที่มีความเหมาะสมต่อไป

๘. ข้อมูลที่ต้องเปิดเผยในรูปแบบดิจิทัลต่อสาธารณะ

หน่วยงานรัฐมีหน้าที่เปิดเผยข้อมูลที่ต้องเปิดเผยตามกฎหมายในรูปแบบดิจิทัลเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะสามารถนำไปใช้ประโยชน์และพัฒนาได้ตามมาตรฐานที่คณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลกำหนด โดยข้อมูลที่เปิดเผยต้องมีความพร้อมในการใช้งานและสามารถนำไปต่อยอดเพื่อสร้างประโยชน์แก่สาธารณชน นอกจากนี้ยังต้องมีการจัดตั้งศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐในสำนักงานเพื่อทำหน้าที่ประสานงานให้หน่วยงานรัฐแต่ละแห่งจัดส่งข้อมูลและเปิดเผยข้อมูลเหล่านั้นแก่ประชาชนตามประเภท รูปแบบ และมาตรฐานที่คณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลกำหนดเพื่อให้การเข้าถึงข้อมูลเป็นไปอย่างสะดวกและมีประสิทธิภาพ

การนำองค์ความรู้ไปปรับใช้ในการปฏิบัติงาน

๑. การใช้ดิจิทัลในการบริการ : นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาปรับใช้ในการให้บริการประชาชน เช่น บริการออนไลน์ที่สามารถเข้าถึงข้อมูลและบริการได้สะดวกและรวดเร็ว.

๒. การบูรณาการข้อมูล : เชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานและการตัดสินใจที่ถูกต้อง

๓. การรักษาความปลอดภัยข้อมูล : ดำเนินการตามมาตรการความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลภาครัฐ และข้อมูลส่วนบุคคลให้สอดคล้องกับกฎหมาย

ประโยชน์ที่ได้รับ

- **ต่อตนเอง** ช่วยพัฒนาทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการทำงานและเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการประชาชน ตลอดจนเสริมสร้างความสามารถในการปรับตัวในยุคดิจิทัล

- **ต่อองค์กร** ส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐสามารถดำเนินงานได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งทำให้การบริหารงานเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด ทำให้การบูรณาการข้อมูลและการทำงานร่วมกัน

- **ต่อสาธารณะ** ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลและบริการจากภาครัฐได้สะดวกและรวดเร็ว เพิ่มความโปร่งใสในการดำเนินงานของรัฐและช่วยเสริมสร้างความไว้วางใจจากประชาชน

แหล่งที่มา

หลักสูตร : พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล (Digital Government Act.)

บรรยายโดย : สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)

สถาบัน/หน่วยงาน/ระบบ : สถาบันพัฒนาบุคลากรภาครัฐด้านดิจิทัล Thailand Digital Government Academy

รูปแบบหลักสูตร : หลักสูตรออนไลน์ (TDGA e-Learning)

ช่วงเวลาการฝึกอบรม : สิงหาคม ๒๕๖๘